

पर्यावरण प्रभाव आकलन संक्षिप्त विवरण

(संदर्भ: भारत सरकार, पर्यावरण एवं वन मंत्रालय, द्वारा अधिसूचना क्र. 1533 (अ) ता. 14/09/2006 च्या प्रमाणे)

बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्प

गाव: सोमनाळा, बोंथाळा, चक बरांज, कढोली, केसुली,
चिचोर्डी आणि बारंज मोकासा,
जिल्हा: चंद्रपूर, राज्य: महाराष्ट्र
खाण क्षेत्र: १४५७.२० हेक्टर
क्षमता ३.५० MTPA वरून ५.०० MTPA पर्यंत विस्तार
(प्रकल्प श्रेणी 'अ') (ब्राउनफिल्ड प्रकल्प)

द्वारे

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे
सार्वजनिक सुनावणीसाठी सादर

प्रकल्प प्रस्तावक

मेसर्स कर्नाटक पावर कॉर्पोरेशन लि.

शक्ती भवन क्रमांक 82, रेसकोर्स रोड, बेंगळुरू अर्बन, कर्नाटक, 560001

पर्यावरण सल्लागार

सृष्टी सेवा प्रा. लि.

NABET मान्यताप्राप्त

प्रमाणपत्र क्रमांक NABET/EIA/25-28/RA 0423 १२/०५/२०२८ पर्यंत वैध

ऑक्टोबर 2025

सारांश EIA

EIA अधिसूचना 2006 च्या परिशिष्ट III मधील प्रस्तावित रचनेनुसार सारांश EIA सादर करण्यात येत आहे. मुख्यतेकरून यात संक्षिप्त प्रकल्पासंबंधी व त्या द्वारे होणाऱ्या परिवर्णीय प्रतिकूल परिणाम व प्रस्तावित प्रबंधन योजनेसंबंधी माहिती देण्यात आली आहे. प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी आणि अधिसूचना २००६ च्या परिशिष्ट III च्या सामान्य रचनेनुसार व आवश्यकतेनुसार तसेच प्रतिकूल परिणाम कसे कमी केले गेले आहेत याचे एकूण औचित्य व कारण मिमांसासह स्पष्टीकरण यासह प्रमुख प्रकल्प पॅरामीटर्सचा हा संक्षिप्त सारांश. या संदर्भात, केलेल्या अभ्यासांवरील निष्कर्ष देखील प्रकरणात समाविष्ट केलेले आहेत.

१.० कोळसा ब्लॉकचे वाटप: भारत सरकारच्या कोळसा मंत्रालयाच्या नामनिर्देशित प्राधिकरणाने महाराष्ट्राच्या चंद्रपूर जिल्ह्यात भद्रावती तहसीलमधील किलोनी, मनोरा दीप आणि बरांज I, बरांज II, बरांज III आणि बरांज IV या सहा कोळसा ब्लॉकसचा समावेश असलेले बरांज कोळसा ब्लॉक मेसर्स कर्नाटक पॉवर कॉर्पोरेशन लिमिटेड (KPCL) ला दिनांक ३१/०३/२०१५ रोजी कोळसा खाणी (विशेष तरतूद) कायदा, २०१५ नुसार वाटप आदेश क्रमांक १०३/१४/२०१५/NA द्वारे सोपवले आहे आणि २६ मार्च २०१५ रोजी वाटप कराराची अंमलबजावणी केली आहे.

२.० प्रकल्पाचे स्थान: बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्प हा चिंचोडी, बरांज (मोकासा), चक बारांज, केसुरली, कोढाली, सोमनाला आणि बोंथाळा तहसील-भद्रावती, जिल्हा- चंद्रपूर, महाराष्ट्र येथे आहे. हा प्रकल्प अक्षांश २०°६'४३" ते २०°०८'५९" उत्तर आणि रेखांश ७९°०५'४७" ते ७९°०८'२८" पूर्व दरम्यान आणि सर्व्हे ऑफ इंडिया टोपोशीट क्रमांक ५५ पी/४ अंतर्गत येतो. बरांज कोळसा ब्लॉक महाराष्ट्रातील वर्धा व्हेली कोळसा क्षेत्रात स्थित आहे.

३.० प्रकल्प क्षेत्र आणि जमिनीची आवश्यकता: प्रकल्प क्षेत्र १४५७.२० हेक्टर खाण क्षेत्र आहे जे खननकार्य आणि संबंधित कामांसाठी वापरले जाईल जसे की ओबी डंप, सीएचपी आणि नाला, रस्ता, वीज वाहिनी वळवणे इत्यादी. खाणक्षेत्र १४५७.२० हेक्टर क्षेत्रात १२७६.२१ हेक्टर खाजगी जमीन आणि ९६.५९ हेक्टर सरकारी जमीन आणि ८४.४१ हेक्टर वनजमीन समाविष्ट आहे. प्रकल्पात ही संपूर्ण जमीन संपादित करणे समाविष्ट आहे आणि या ८४.४१ हेक्टर वनजमीनीला वळविण्यासाठी आवश्यक टप्पा -२ ची वन मंजूरी मिळालेली आहे.

४.० प्रकल्प स्थळाची सद्यस्थिती: बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्प हा एक कार्यरत कोळसा खाण प्रकल्प आहे आणि त्यात महाराष्ट्र राज्याच्या चंद्रपूर जिल्ह्यात भद्रावती तालुक्यातील सोमनाला, बोंथाळा, चक बारांज, कढोली, केसुरली, चिंचोडी आणि बरांज मोकासा या गावांचा समावेश आहे. करतो.

पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्रालयाने (एमओईएफ अँड सीसी) यांनी प्रकाशित केलेल्या ईआयए अधिसूचना २००६ च्या तरतुदीनुसार अधिसूचना क्रमांक एस.ओ. १५३३ दिनांक १४/०९/२००६ रोजी ने, मेसर्स कर्नाटक पॉवर कॉर्पोरेशन लिमिटेड (मेसर्स केपीसीएल) च्या बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्प (किओलनी, मनोरा दीप, बरांज I-IV कॅप्टिव्ह कोळसा ब्लॉक्स) पूर्वीचे ईसी (दिनांक १८/०५/२००६ रोजी मेसर्स केईसीएमएल हस्तांतरित केले आहे. एकूण १४५७.२० हेक्टर क्षेत्रात मंजूर २.५० एमटीपीए उत्पादन क्षमता होती. त्यानंतर, मेसर्स केपीसीएलने ११/०९/२०२३ रोजीच्या ईसी पत्राद्वारे १४५७.२० हेक्टर भाडेपट्टा

क्षेत्रात २.५ एमटीपीए वरून ३.०० एमटीपीए क्षमतेपर्यंत उत्पादन वाढ विस्तारासाठी पर्यावरण विषयक मंजूरी मिळवला. पुढे, २०.०२.२०२५ रोजीच्या पत्राद्वारे, एमओईएफ अँड सीसी ने मेसर्स केपीसीएलला त्याच भाडेपट्टा क्षेत्रात ३.०० ते ३.५० एमटीपीए पर्यंत विस्तार करण्याची पर्यावरण विषयक मंजूरी मंजूर केली.

देशातील वीज मागणीत वाढ आणि कर्नाटक पॉवर कॉर्पोरेशन लिमिटेड ही एक महत्वाची वीज उत्पादक कंपनी असल्याने, त्यांच्या १७०० मेगावॉट (२X५०० मेगावॉट आणि १X७०० मेगावॉट) क्षमतेच्या बेल्लारी थर्मल पॉवर स्टेशनला कोळशाचा पुरवठा वाढवण्याची तातडीची आवश्यकता आहे. बेल्लारी येथील त्यांच्या वीज प्रकल्पाला कोळसा पुरवण्यासाठी बरांज ओपनकास्ट मायनिंग प्रोजेक्ट मेसर्स कर्नाटक पॉवर कॉर्पोरेशन लिमिटेड (मेसर्स केपीसीएल) द्वारे चालवला जात आहे. त्यामुळे, पुरेसा कोळसा साठा असलेल्या ब्लॉकची क्षमता लक्षात घेता, वीज उत्पादनाची ही वाढलेली मागणी पूर्ण करण्यासाठी विद्यमान भाडेपट्टा क्षेत्र/ईसी मंजूर जमीन क्षेत्रफळातील खाणीतून कोळसा उत्पादन क्षमता ३.५ एमटीपीए पासून ५.०० एमटीपीए पर्यंत वाढवण्याची/विस्तार करण्याची माहिती देण्यात आली आहे.

दिनांक १४/०९/२००६ रोजी अधिसूचना क्रमांक एस.ओ. १५३३ आणि त्यानंतरच्या सुधारणांद्वारे प्रकाशित झालेल्या ईआयए अधिसूचना २००६ च्या तरतुदींच्या आवश्यकतांचे पालन करून, विद्यमान मंजूर ईसी खाण क्षेत्रात उत्पादन क्षमतेच्या ३.५० एमटीपीएच्या विद्यमान पातळीपासून ५.०० एमटीपीए पर्यंतच्या प्रस्तावित विस्तारासाठी पर्यावरणीय मंजूरी मिळविण्याची प्रक्रिया ०५.०७.२०२५ रोजी संदर्भ अटी (टीओआर) मंजूर करण्यासाठी अर्जासह सुरू करण्यात आली आहे. दिनांक २२ जुलै २०२५ रोजी एमओईएफ अँड सीसीच्या तज्ञ मूल्यांकन समिती (ईएसी- कोळसा खाण) ने ईएसीच्या योग्य शिफारसीनंतर, भारत सरकारच्या पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्रालयाने त्यांच्या पत्र क्रमांक एफ- ११०१५/४००/२००५ - आयए II(M) दिनांक ०९/०८/२०२५ द्वारे औपचारिक टीओआर जारी केला आहे. (ToR क्रमांक TO25A0101MH5125910N).

उपरोक्त टीओआरमध्ये निर्देशित केल्यानुसार, सदर ईआयए/ईएमपी अहवाल त्यात नमूद केलेल्या अटीचे पालन करून आणि भारत सरकारच्या पर्यावरण आणि पर्यावरण मंत्रालयाने (एमओईएफ अँड सीसी) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाला सादर करण्यासाठी विहित केलेल्या नमुन्यात तयार करण्यात आला आहे जेणेकरून ईआयए अधिसूचना, २००६ मध्ये समाविष्ट असलेल्या तरतुदी/प्रक्रियेनुसार सार्वजनिक सुनावणीसह सार्वजनिक जनसुनावणी (त्यांच्या प्रादेशिक कार्यालय, चंद्रपूर द्वारे) आयोजित करता येईल.

५.० पर्यावरणीय संवेदनशीलता: प्रकल्प हा प्रदूषित क्षेत्रात (CPA) येत नाही, उप-प्रादेशिक अधिकारी, एमपीसीबी, चंद्रपूर यांचा ईमेल आणि अंतर नकाशा संरक्षित करून पर्यावरण मंत्रालयाकडे सादर केला आहे ज्यामध्ये असे नमूद केले आहे की हा प्रकल्प चंद्रपूर जिल्ह्यातील भद्रावती तालुक्यात आहे, जो सीईपीआय क्षेत्रात येत नाही. पर्यावरण मंत्रालयाने ९/०८/२०२५ रोजी जारी केलेल्या टीओआर मध्ये याची योग्यरित्या नोंद करण्यात आली आहे. प्रकल्पात ८४.४१ हेक्टर वनजमीन आहे ज्यासाठी स्टेज - II मंजूरी प्रदान करण्यात आली आहे आणि मंजूरीचा तपशील आधीच प्राप्त झाला आहे.

प्रकल्प स्थळाच्या आत किंवा प्रकल्प स्थळाच्या १५ किमी परिसरात कोणतेही राष्ट्रीय उद्यान, बायोस्फीअर रिझर्व्ह किंवा प्राण्यांचे स्थलांतरित कॉरिडॉर नाहीत. ११ सप्टेंबर २०१९ रोजी अधिसूचना क्रमांक एस.ओ. ३२४९(ई) द्वारे अधिसूचित ताडोबा-अंधेरी व्याघ्र प्रकल्पाच्या पर्यावरण-संवेदनशील क्षेत्राची सीमा ब्लॉकपासून पूर्व दिशेने सुमारे १२.६० किमी अंतरावर आहे. टाटार - टीएटीआरच्या कोअर झोनची सीमा प्रकल्पापासून ईशान्य दिशेला सुमारे २२.५२ किमी अंतरावर आहे.

तथापि, वनस्पती-प्राण्यांच्या सर्वेक्षणाच्या आधारे, या क्षेत्रासाठी आवश्यक वन्यजीव संवर्धन योजना तयार करण्यात आली आहे. मुख्य ड्रेनेज कोंडा नाल्यातून आहे, जो प्रकल्पाच्या मालमतेच्या ईशान्येकडून नैऋत्येकडे वाहतो. पुढे, दक्षिणेकडे, आणखी एक अत्यंत हंगामी नाला पूर्वेकडून पश्चिमेकडे पाण्याचा प्रवाह वळवताना दिसतो. या ब्लॉकमध्ये ईशान्येकडील नाला-१, वायव्येकडील नाला-२ आणि नैऋत्येकडील नाला-३ असे तीन नाले आहेत ज्यांना वळवण्याची आवश्यकता आहे, त्यापैकी नाला-२ आधीच पूर्वीच्या प्रकल्पाच्या वाटपकर्त्याने वळविला आहे.

६.० ईसी आणि बेस लाईन डेटा मॉनिटरिंगचे अनुदान: १४५७.२० हेक्टर लीज क्षेत्रामधील ३.५० एमटीपीएच्या सध्याच्या उत्पादन क्षमतेसाठी ईसी एमओईएफ अँड सीसीने २०.०२.२०२५ रोजीच्या पत्राद्वारे मेसर्स केपीसीएलला मंजूरी आहे. विद्यमान उत्पादन क्षमतेच्या प्रस्तावित विस्तारासाठी मार्च २०२५ ते मे २०२५ दरम्यान १३ आठवड्यांच्या कालावधीसाठी पर्यावरण विषयक माहिती गोळा करण्यात आला आहे.

७.० खाणकाम पद्धत: खाणीचे काम यांत्रिकीकृत ओपनकास्ट मायनिंग पद्धतीद्वारे केले जात आहे, ज्यामध्ये कोळसा काढण्यासाठी सरफेस मायनर आणि ड्रिलिंग आणि ब्लास्टिंगसह ओव्हरबर्डन काढून टाकण्यासाठी शॉवेल /डंपर कॉम्बिनेशन करण्यात आले आहे. विस्तार कालावधीतही हीच पद्धत सुरू ठेवण्याचा प्रस्ताव आहे.

८.० खाणीचे उत्पादन, साठे आणि आयुष्यमान: एकूण भूगर्भीय साठे १५६.९१ मेट्रिक टन असल्याचे नोंदवले गेले आहे, त्यापैकी खाणीयोग्य साठे १२७.७० मेट्रिक टन आहेत आणि काढता येण्याजोगे साठे १०४.५९ मेट्रिक टन आहेत. उत्खननाची टक्केवारी ८१.३८% आहे. प्रकल्पाला ३.५ मेट्रिक टन प्रति वर्ष (एमटीपीए) उत्पादनासाठी ईसी देण्यात आली आहे आणि आता १६ वर्षांच्या खाणीच्या कामकाजात ९१६.१४ दशलक्ष घनमीटर ओव्हरबर्डन काढून टाकण्यासह ५.०० एमटीपीए कोळशाच्या उत्पादन क्षमतेत वाढ करण्याचा प्रस्ताव आहे. या वाढीव उत्पादनासाठी खाणीचे जीवनमान परिकल्पित केले आहे.

९.० नाला विविधता: खाण क्षेत्रात नाला -१, नाला -२ आणि नाला -३ असे तीन नाले आहेत. यापैकी, नाला क्रमांक २ हा पूर्व वाटपकर्त्याने आधीच वळवला आहे (लांबी १.१५ किमी), नाला १ (प्रस्तावित वळवण्याची लांबी ४.३ किमी) आणि नाला ३ (प्रस्तावित वळवण्याची लांबी ४.७ किमी) हे पाणी राज्य प्राधिकरणाच्या पूर्व मंजूरीनंतरच वळवण्याचा प्रस्ताव आहे.

१०.० मनुष्यबळ, पाणी आणि वीज आवश्यकता: प्रकल्पासाठी ५६७ व्यक्तींना रोजगार मिळेल आणि अनेक अप्रत्यक्ष रोजगाराच्या संधी निर्माण होतील. सदर प्रकल्पासाठी पाण्याची आवश्यकता ७८० केएलडी आहे, त्यापैकी ३८६ केएलडी औद्योगिक वापरासाठी, ५० केएलडी घरगुती वापरासाठी आणि उर्वरित ५० केएलडी इतर विविध

कारणांसाठी वापरली जाईल. पाण्याचा स्रोत भूजल असेल आणि त्यासाठी सीजीडब्ल्यूएकडून एनओसी क्रमांक सीजीडब्ल्यूए /एनओसी /एमआयएन /आरईएन /१/२०२५/१०५०३ द्वारे प्रदान करण्यात आली आहे. २४.०८.२०२६ पर्यंत वैध आहे. प्रकल्पासाठी अंदाजे कनेक्टेड लोड आणि कमाल मागणी ५.० एमटीवायच्या लक्षित उत्पादनासाठी अंदाजे ६ एमव्हीए (कमाल) इतकी आहे, ज्यामध्ये सेक्टर-ए (बरंज-III गट) १४०० केव्हीए, सेक्टर-बी (बरंज-I गट) २१६४ केव्हीए, पंपिंग आणि वर्कशॉपसाठी प्रत्येकी ५०० केव्हीए आणि कॉलनीसाठी ६३० केव्हीए वापरतात.

११.० पुर्नस्थापना आणि पुनर्वसन: या ब्लॉकमध्ये चक बारांज, बारांज मोकासा, सोमनाला, बोंठाळा, कढोली, केसुरली, चिचोर्डी या ७ गावांच्या वसाहती आहेत. त्यापैकी फक्त चक बारांज, बारांज मोकासा आणि चिचोर्डी यांचे पुर्नस्थापना आणि पुनर्वसन (आर अँड आर) करणे आवश्यक आहे. या गावातील आर अँड आर उपक्रम सध्या प्रगतीपथावर आहेत. खाण भाडेपट्टा क्षेत्रात बारांज मोकासा, चक बारांज आणि चिचोर्डी ही तीन लोकवस्ती असलेली गावे आहेत. सुरुवातीला महाराष्ट्र सरकारतर्फे अनुक्रमे ०७/०२/२०१३ आणि ०६/०२/२०१३ रोजी बारांज मोकासा आणि चक बारांज या दोन गावांसाठी “अवार्ड” जाहीर करण्यात आला होता. बारांज मोकासा येथे एकूण ४०० (१६ सरकारी इमारतींसह) आणि चक बारांज येथे एकूण १४० (०३ सरकारी इमारतींसह) परिवार आणि कुटुंबांना अवार्डनुसार नोंदणीकृत करण्यात आले.

खाणीच्या नियोजित प्रगतीनुसार बारांज मोकासा आणि त्यानंतर चक बारांजचे पुर्नस्थापना आणि पुनर्वसन करण्याचे ठरविण्यात आले. खाणीच्या प्रगतीमुळे, २०१०-११ या आर्थिक वर्षापासून खाजगी वाटाघाटींद्वारे प्रथम बारांज मोकासा वेअरची पुर्नस्थापना आणि पुनर्वसन प्रक्रिया सुरु झाली. त्यावेळी कंपनीने पुनर्वसनासाठी गुंतवणूक आणि जागा देखील विकसित केली. ३१ मार्च २०१५ पर्यंत एकूण ३१९ कुटुंबांना आर अँड आर लाभांसाठी भरपाई मिळणार होती. एकूण २१,११,२६,११९.००/- रुपयांची रक्कम प्रकल्प प्रभावित परिवारांना (पी ए एफ ला) त्यांच्या नुकसान भरपाईसाठी देण्यात आली. कंपनीच्या आवश्यकतेनुसार प्रकल्प प्रभावितांच्या कुटुंबातील एका सदस्याला बीओसीएम मध्ये सेवा देऊ केली किंवा सेवेच्या बदल्यात एकमुश्त अतिरिक्त भरपाई देण्यात आली. ३१ मार्च २०१५ पर्यंत BOCM मध्ये एकूण १४५ पी ए एफ ना नोकऱ्यांसाठी ऑफर देण्यात आल्या.

३१ मार्च २०१५ रोजी खाण निलंबित करण्यात आली आणि आर एण्ड आर ची प्रक्रिया थांबली. केपीसीएल ला पुनर्वाटप केल्यानंतर, केपीसीएल आणि महाराष्ट्र सरकार यांच्यात १५/०६/२०१६ रोजी झालेल्या करारानुसार आर एण्ड आर प्रक्रियेसाठी ४४६ पी ए एफ ची यादी अधिसूचित करण्यात आली. करारानंतर, २० पी ए एफ असलेल्या ११ घरांची यादी वरोराच्या माननीय एसडीएम ने जोडली. ४४६ पी ए एफ पैकी २८८ पी ए एफ ने त्यांची आर एण्ड आर भरपाई मागे घेतली होती जी ४०.२६ कोटी रुपये होती. अवार्ड अंतर्गत समाविष्ट नसलेल्या ९३५ पी ए एफ पैकी ३२४ पी ए एफ ने घर मूल्यांकनाच्या २५%, २८३ पी ए एफ ने घर मूल्यांकनाच्या ७५% आणि २४९ पी ए एफ ला विक्री करारानंतर आर एण्ड आर भरपाई मिळाली.

तथापि, पी ए एफ च्या काही आकड्यांमुळे आणि या वेळेच्या अंतरात घरांची संख्या दुप्पट किंवा तिप्पट झाल्यामुळे आर अँड आर प्रक्रिया सुरु झाली नाही. एसडीएम वरोरा यांनी एक सर्वेक्षण केले आणि पी ए एफ ला तहसीलदार कार्यालय, भद्रावती येथे योग्य कागदपत्र सादर करण्याची सूचना बजावली आणि सुनावणी १५ नोव्हेंबर २०२२ रोजी

सुरु झाली. तहसीलदार भद्रावती यांनी आर अँड आर साठी लागू असलेल्या पीएपीची यादी प्रकाशित केली. आर अँड आर साठी ४४६ पीएपीसह एकूण १३८१ पीएपीची ओळख पटवण्यात आली.

जमिनी अभावी खाणींची प्रगती खूप मंद होत होती, तथापि केपीसीएलसाठी काम केलेल्या कंत्राटदाराखालील ६१ पी ए एफ आणि स्थानिकांना सेवा देण्यात आली. 'केपीसीएल' ला प्रथम बरंज मोकासा वसवण्यास आणि कायदेशीररित्या नोंदणीकृत किंवा खऱ्या आढळलेल्या प्रत्येक 'पी ए एफ' ला भरपाई देण्यास प्राधान्य दिले आहे. पुढील गाव चक बरंज असेल. म्हणून, जिल्हाधिकाऱ्यांकडून 'पी ए एफ ची अंतिम यादी' अपेक्षित आहे. ती मिळाल्यानंतर जिल्हाधिकाऱ्यांच्या निर्देशानुसार आवश्यक ती कारवाई केली जाईल.

१२.० बेस लाइन पर्यावरण: बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पाभोवती १० किमी अंतरावर मार्च २०२५ ते मे २०२५ मधील १३ आठवड्यांच्या कालावधीसाठी हवा, ध्वनी, पाणी, माती आणि सामाजिक-आर्थिक या पर्यावरणाच्या विविध घटकांसाठी बेस लाइन पर्यावरणीय गुणवत्ता डेटा एकत्रित करून तयार करण्यात आला. इतर डेटा जसे वनस्पती आणि प्राणी, भूमि उपयोग पॅटर्न, वन इत्यादींवरील पर्यावरणीय डेटा देखील क्षेत्रीय सर्वेक्षणाद्वारे एकत्रित करून तयार करण्यात आला आणि राज्य सरकारच्या विविध विभागांकडून देखील गोळा करण्यात आला.

• **हवेचे पर्यावरण:** बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पाभोवती १० किमी अंतरावर असलेल्या अभ्यास क्षेत्रात मार्च २०२५ ते मे २०२५ दरम्यान वातावरणातील विविध घटकांसाठी बेस लाइन पर्यावरणीय गुणवत्ता डेटा एकत्रित करून तयार करण्यात आला आहे. पर्यावरण विषयक माहिती तयार करण्याचे कार्य काम मेसर्स निलावर प्रयोगशाळा, एनएबीएल मान्यताप्राप्त प्रयोगशाळेने पूर्ण केले आहे. मार्च ते मे, २०२५ दरम्यान कोर झोन (प्रकल्प क्षेत्र) मधील २ सॅम्पलिंग स्टेशन आणि बफर झोनमधील ११ सॅम्पलिंग स्टेशन (कोर झोनभोवती १० किमी) असलेल्या १३ स्थानकांवर बेसलाइन अँम्बियंट एअर क्वालिटी मॉनिटरिंग करण्यात आले. PM₁₀, PM_{2.5}, सल्फर डायऑक्साइड (SO₂), नायट्रोजन ऑक्साइड (NOX), ओझोन (O₃), कार्बन मोनोऑक्साइड (CO) आणि जड धातू या बारा वायू प्रदूषकांचे पॅरामीटर्सचे निरीक्षण करण्यात आले. अभ्यास क्षेत्राच्या सभोवतालच्या हवेच्या गुणवत्तेची सध्याची बेसलाइन स्थिती (प्रस्तावित विस्तारापूर्वी) दर्शविण्याकरिता हे पॅरामीटर्स समाविष्ट करण्यात आले होते.

परिणाम आणि चर्चा: निरीक्षणाच्या आधारावर, राष्ट्रीय वातावरणीय हवा गुणवत्ता मानकांच्या तुलनेत निरीक्षण केलेल्या पॅरामीटर्सचे पॅरामीटर निहाय परिणाम खाली दर्शविले आहेत.

- **PM₁₀:** हवा गुणवत्ता निरीक्षण केंद्रे म्हणजेच A-1 ते A-13 व्यापणारे PM₁₀ सांद्रता 31.1 ते 84.9 µg/m³ च्या श्रेणीत आढळून आले. जवळजवळ सर्व केंद्रांमध्ये PM₁₀ सांद्रता औद्योगिक, निवासी, ग्रामीण आणि इतर क्षेत्रांसाठी एमओईएफ एण्ड सीसी ने निर्धारित केलेल्या निर्धारित मर्यादेपेक्षा कमी म्हणजेच 100 µg/m³ आहे.
- **PM_{2.5}:** एमओईएफ एण्ड सीसी च्या एनएएक्यू NAAQ मानकांनुसार औद्योगिक, निवासी, ग्रामीण आणि इतर क्षेत्रांसाठी 60 µg/m³ च्या निर्धारित मर्यादेच्या तुलनेत 13.3 ते 42.2 µg/m³ च्या श्रेणीत आढळून आले.
- **सल्फर डायऑक्साइड (SO₂):** सर्व नमुना केंद्रे A-1 ते A-13 पर्यंत व्यापणाऱ्या SO₂ सांद्रता 12.1 ते 34.9 µg/m³ च्या श्रेणीत होती. सर्व देखरेख केंद्रांमध्ये एमओईएफ एण्ड सीसी च्या सुधारित एनएएक्यू मानकांनुसार

औद्योगिक, निवासी, ग्रामीण आणि इतर क्षेत्रांसाठी निर्धारित (वार्षिक २४ तास) ८० $\mu\text{g}/\text{m}^3$ च्या मर्यादेत SO_2 सांद्रता आहे.

- **नायट्रोजनचे ऑक्साइड (NO_x):** सर्व सॅम्पलिंग स्टेशन्स A-1 ते A-13 पर्यंत व्यापणाऱ्या NO_x ची सांद्रता १४.९ ते ४२.८ $\mu\text{g}/\text{m}^3$ च्या श्रेणीत आढळून आली. सर्व देखरेख केंद्रांमध्ये एमओईएफ एण्ड सीसी च्या एनएएक्यू मानकांनुसार औद्योगिक, निवासी, ग्रामीण आणि इतर क्षेत्रांसाठी निर्धारित (वार्षिक २४ तास) ८० $\mu\text{g}/\text{m}^3$ च्या मर्यादेत NO_x सांद्रता आहे.
- **हेवी मेटल:** सर्व सॅम्पलिंग स्टेशन्समधून जड धातूसाठी म्हणजेच शिसे, आर्सेनिक आणि निकेलसाठी प्रातिनिधिक नमुने गोळा केले गेले आणि त्यांचे विश्लेषण केले गेले. सर्व स्टेशन्सवर हेवी मेटलचे प्रमाण डीटेक्टेबल - आढळण्यायोग्य मर्यादेपेक्षा कमी आढळून आले.

अभ्यास क्षेत्राच्या आणि त्याच्या बफर झोनच्या सभोवतालच्या हवेच्या गुणवत्तेवरून असे दिसून आले की सर्व निरीक्षण केलेल्या पॅरामीटर्सची सांद्रता पर्यावरण, वन आणि हवामान बदल मंत्रालयच्या निर्धारित मानकांमध्ये होती.

- **भूपृष्ठावरील आणि भूजल पर्यावरण:** अभ्यास क्षेत्रात असलेल्या ८ भूजल आणि ८ भूपृष्ठावरील पाण्याच्या देखरेख केंद्रांवरून पाण्याच्या मूलभूत गुणवत्तेचे निरीक्षण केले गेले. पाण्याच्या नमुन्यांच्या एकूण गुणवत्तेवरून असे दिसून आले की क्षेत्रातील सर्व स्त्रोतांची पाण्याची गुणवत्ता समाधानकारक आहे आणि भूपृष्ठावरील पाण्याचे नमुने वगळता प्रदूषित नाहीत, ज्यामध्ये भूपृष्ठावरील पाण्यात वाहून जाण्यामुळे बॅक्टेरियोलॉजिकल दूषितता दिसून आली.
- **ध्वनी वातावरण:** त्याचप्रमाणे, १६ ठिकाणी वातावरणीय मूलभूत ध्वनी पातळीचे निरीक्षण केले गेले. दिवसा आवाज पातळी: दिवसा कमाल. बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पाच्या कोर झोनमध्ये आवाजाची पातळी ५५.० ते ६१.५ डीबी (ए) दरम्यान आढळून आली तर बफर झोनमध्ये आवाजाची पातळी ४८.१ ते ७४.० डीबी (ए) दरम्यान आढळून आली. रात्रीच्या वेळी आवाजाची पातळी: रात्रीच्या वेळी कमाल. बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पाच्या कोर झोनमध्ये आवाजाची पातळी ४५.० ते ५०.७ डीबी (ए) दरम्यान आढळून आली तर बफर झोनमध्ये आवाजाची पातळी ३९.२ ते ५९.८ डीबी (ए) दरम्यान आढळून आली. सर्व मूल्ये अनुज्ञेय मर्यादेत आहेत.
- **वनस्पती आणि प्राणी:** अभ्यास क्षेत्रातील फुलांचा आणि प्राण्यांचा संग्रह देखील अहवालात प्रदान केला आहे. राष्ट्रीय उद्यान, वन्यजीव अभयारण्य, आयुध कारखान्याची सीमा खाण भाडेपट्टा क्षेत्राच्या दक्षिण बाजूला ३ किमीच्या आत येते.
- **जमीन पर्यावरण:** अभ्यास क्षेत्राचा भूमि उपयोग पॅटर्न (खाण साइटभोवती १० किमी त्रिज्या) उपग्रह प्रतिमा वापरून अंदाजित केला आहे.

- **माती पर्यावरण:** मे २०२५ मध्ये अभ्यास क्षेत्रातील चार निवडक ठिकाणांहून मातीचे नमुने गोळा करण्यात आले जेणेकरून बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्प भाडेपट्टा क्षेत्राभोवती विद्यमान मातीची गुणवत्ता तपासता येईल. ठिकाणांहून गोळा केलेल्या नमुन्यांवरून असे दिसून आले की मातीचा पोत गाळयुक्त वाळूचा आहे, ज्याचा pH ७.३२ ते ७.९५ पर्यंत आहे. सेंद्रिय पदार्थ (०.२९ ते १.१२%) सारख्या प्राथमिक पोषक घटकांचे प्रमाण, उपलब्ध नायट्रोजन ३५.७ ते १३६.५ किलो/हेक्टर आहे जे कमी आहे, तर उपलब्ध पोटॅशियम १३०.९ ते ३३६.५ किलो/हेक्टर आणि उपलब्ध फॉस्फरस १९.५ ते ६०.५ किलो/हेक्टर जास्त आहे, हे परिणाम सूचित करतात की नायट्रोजन आणि सेंद्रिय पदार्थ हे मुख्य घटक मर्यादित आहेत, तर फॉस्फरस आणि पोटॅशियम तुलनेने पुरेसे आहेत.
- **सामाजिक-आर्थिक पर्यावरण:** अभ्यास क्षेत्रातील असलेल्या व चिन्हीत केल्या जाणाऱ्या सर्व गावांमध्ये सामाजिक-आर्थिक सर्वेक्षण करण्यात आले आहे. संभाव्य जनगणना पद्धतीचा वापर करून सर्वेक्षण करण्यात आले. सर्वेक्षणात साक्षर, निरक्षर, नोकरी करणारे, बेरोजगार, पुरुष आणि महिला यासारख्या लोकसंख्येचे एकक समाविष्ट करण्यात आले. प्रकल्पाबाबत लोकसंख्येचे मत जाणून घेण्यासाठी आणि त्यांच्या अपेक्षा जाणून घेण्यासाठी पूर्व-निर्धारित मुलाखती वेळापत्रकाच्या मदतीने हे सर्वेक्षण करण्यात आले. विविध सरकारी विभागांकडे उपलब्ध असलेल्या प्राथमिक आणि दुय्यम डेटा, जसे की जनगणना डेटा, पीएचसी रेकॉर्ड, साहित्य आणि प्रकाशित माहिती विश्लेषणाच्या आधारे हे सर्वेक्षण करण्यात आले आहे. सर्वेक्षणादरम्यान नमुना संकलनासाठी संभाव्यता नमुना पद्धती वापरण्यात आल्या आहेत. अभ्यासाचे तपशील आणि त्यांच्या उन्नतीसाठी सुचवलेले उपाय प्रकरण-३ आणि ४ मध्ये वर्णन केले आहेत.

१३.० अपेक्षित परिणाम आणि शमन उपाय: विविध पर्यावरणीय मापदंडांवर विविध उपक्रमांचे अपेक्षित परिणामांचे अंदाज लावण्यासाठी, घटकांचे तपशीलवार सर्वेक्षण केले जाते आणि वेगवेगळ्या तंत्रांद्वारे संभाव्य परिणामांची ओळख पटवली जाते.

- प्रस्तावित उत्पादन वाढीमुळे उत्सर्जनामुळे जमिनीच्या पातळीतील सांद्रतेचा अंदाज घेण्यासाठी, ईपीए ने मान्यताप्राप्त औद्योगिक स्रोत कॉम्प्लेक्स एअरोमॉड व्ह्यू मॉडेल वापरण्यात आले आहे.
- PM₁₀, PM_{2.5}, SO₂ आणि NO_x चे सर्वाधिक अंदाजित २४ तासांचे भूस्तर वाढीव सांद्रता अनुक्रमे 10.9 µg/m³, 7.83 µg/m³, 2.54 µg/m³, 5.33 µg/m³ आहे. हा अंदाज प्रस्तावित विविध खाणकाम ऑपरेशन्स आणि सर्वात वाईट परिस्थितीत साइट विशिष्ट हवामानशास्त्रीय डेटावर आधारित आहे.
- खाणकामांच्या कचऱ्यातून आणि मातीची धूप झाल्यामुळे पृष्ठावरून वाहून जाणारे पाणी प्रदूषित होऊ शकते. खाणी आणि डंपमधून निघणा-या अपशिष्ट पदार्थांचा प्रवाह रोखण्यासाठी आवश्यक असलेले तसेच योग्य असलेले नियंत्रणाचे उपाय सुचवण्यात आले आहेत.
- ओपनकास्ट पद्धतीने, शॉवेल संयुक्तीक वापर करून, संयोजनाने कोळसा काढण्यासाठी भूपृष्ठभागावरील खाणकाम यंत्राचा वापर करून साठा काढण्याचा करण्याचा प्रस्ताव आहे. १४५७.२० हेक्टर खाण भाडेपट्टा

क्षेत्रापैकी ११०१ हेक्टरचे क्षेत्र उत्खननासाठी वापरले जाईल. ज्यापैकी ९११.०० हेक्टर क्षेत्र कॉक्रेट इंटरनल डंपिंग केले जाईल आणि उर्वरित १९०.०० हेक्टर क्षेत्राचे जलसाठ्यात रूपांतर केले जाईल. एकूण ओबी निर्मिती ९१६.१४ मिमी^३ (वरच्या मातीसह) च्या क्रमाने असेल. ज्यापैकी १०१.६८ मिमी^३ दोन बाह्य डंपमध्ये ६० मीटर उंचीच्या रचल्या जातील आणि उर्वरित ८१४.४६ मिमी^३ आंतरीक बॅकफिलिंगसाठी वापरले जाईल. ११८४.९९ हेक्टरमध्ये वृक्षारोपण केले जाईल ज्यामध्ये संरक्षित क्षेत्र, हरितपट्टा, बाह्य ओबी डंप क्षेत्र आणि आजूबाजूच्या गांवातील पायाभूत सुविधांचा समावेश असेल. यात रस्ते आणि अबाधित जमीनीचा समावेश असेल. अशा प्रकारे, ८१.३२ टक्के खाण क्षेत्र जैविकदृष्ट्या रिकलेम केले जाईल, १४.७० टक्के क्षेत्र जलसाठा म्हणून वापरले जाईल आणि उर्वरित ३.९८ टक्के जमीन अबाधित जमीन म्हणून राहील.

- सुमारे ३८.४० दशलक्ष घन मीटर माती या प्रक्रियेतून काढण्यात येण्याची किंवा निर्माण होण्याची शक्यता आहे. काढण्यात आलेल्या मातीचा वापर बॅकफिलिंग केलेल्या क्षेत्रांवर आणि बाह्य अबाधित क्षेत्रांवर लागवडीसाठी पद्धतशीरपणे करण्याचा प्रस्ताव आहे.
- मेसर्स केपीसीएलने खाणकामाच्या शेवटी ११८४.९९ हेक्टर क्षेत्र व्यापून हळूहळू वृक्षारोपण आणि हरितपट्टा विकास कार्यक्रमात २९,६२,४७५ रोपे खाणीच्या कालावधीत प्रगतीशील पद्धतीने विकसित करण्याचा प्रस्ताव दिला आहे. यामध्ये पुनर्प्राप्त बाह्य ओबी डंप २४० हेक्टर, आंतरीक डंप ९११ हेक्टर आणि हरितपट्टा ३३.९९ हेक्टरचा समावेश असेल. रोपांच्या लागवडीची घनता प्रति हेक्टर २५०० रोपे असेल. १९० हेक्टर जागी जलसाठा ४५ मीटर खोलीच्या रूपांतर केले जाईल. आतापर्यंत, ३६१.६४ हेक्टर क्षेत्रफळ असलेल्या क्षेत्रात ८,७८,५०० झाडांची लागवड करण्यात आली आहे. वन मंत्रालय आणि सीसीच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, वन विभागाशी सल्लामसलत करून २५०० झाडे/हेक्टर प्रमाणे स्थानिक प्रजातींची वृक्ष लागवड करण्याचा प्रस्ताव आहे.
- सीएसआर उपक्रमांतर्गत स्वच्छता सुविधा, रस्ते, पिण्याचे पाणी, आरोग्य, शिक्षण इत्यादींमध्ये सुधारणा यासारख्या बाबी आसपासच्या गावांच्या गरजांनुसार हाती घेण्याचा प्रस्ताव आहे. शिवाय विविध शाळांमधील विद्यार्थ्यांना आणि जवळच्या ग्रामस्थांना फळझाडे (जसे की पेरू, आंबा, जांभूळ, चिकू, डाळिंब इ.) वाटण्याचा देखील प्रस्ताव आहे. विद्यार्थ्यांना त्यांच्या अंगणात आणि शाळेच्या परिसरात ही रोपे लावण्यास प्रोत्साहित केले जाईल. या झाडांची देखभाल आणि पोषण करण्यासाठी त्यांना प्रोत्साहित केले जाईल. विविध जागरूकता कार्यक्रम हाती घेतले जातील.
- ब्लास्टिंगसाठी वापरल्या जाणाऱ्या स्फोटकांच्या प्रमाणात तीव्र कंपन निर्माण होण्याची शक्यता कमी आहे. नियंत्रित ब्लास्टिंग तंत्रांमुळे भूपृष्ठभागावरील संरचनांवर कंपनामुळे होणारा परिणाम अपेक्षित नाही. जमिनीवरील कंपन तपासण्यासाठी आणि त्यांना निश्चित मर्यादेत ठेवण्यासाठी, विलंब स्फोट तंत्राने स्फोट करणे आवश्यक आहे. ५ ते १० मिलिसेकंद विलंब अंतरासह विलंब डिटोनेटर्स वापरण्यात येणार आहेत.
- कोळशाची वाहतूक रेल्वेद्वारे इच्छित स्थळी केली जाईल. तथापि, सुरुवातीला कोळसा खाण भाडेपट्ट्यापासून सुमारे ७ किमी अंतरावर असलेल्या रस्त्यांच्या जाळ्यांद्वारे माजरी रेल्वे साईडिंगवर नेला जाईल. उपलब्ध रस्ते

अतिरिक्त वाहतूक रस्त्याची हाताळणी करण्यासाठी पुरेसे आहे. वाहतूक मार्ग मजबूत केला जाईल आणि केपीसीएल नियमितपणे त्याची देखभाल करित राहिल तसेच या मार्गावरील उपलब्ध जागांवर सौंदर्यीकरणाचे-ॲव्हेन्यू वृक्षारोपण करून दिवसातून तीनदा पाणी शिंपडले जाईल.

- प्रस्तावित विस्तारादरम्यान खाणीत सुमारे ५६७ कामगार यांना रोजगार प्रस्तावित असल्याने आजूबाजूच्या क्षेत्राच्या सामाजिक-आर्थिक स्थितीवर सकारात्मक परिणाम होईल. पात्रतेनुसार रोजगारासाठी परिसरातील स्थानिक रहिवाशांना प्राधान्य दिले जाईल. याव्यतिरिक्त दुय्यम आणि तृतीयक क्षेत्रात लक्षणीय रोजगार निर्मिती होईल.
- राज्य महामार्गावरील वाहतुकीमुळे आधीच अस्तित्वात असलेल्या क्षेत्राच्या जैवविविधतेवर नगण्य परिणाम होतील. दुसरीकडे, प्रस्तावित ओपन कास्ट खाणीसाठी भूपृष्ठावरील पायाभूत सुविधांच्या जवळपासच्या क्षेत्रांवर केपीसीएलने प्रस्तावित केलेल्या वृक्षारोपण उपक्रमांमुळे सकारात्मक परिणाम होईल.

१४.० पर्यावरण व्यवस्थापन योजना: ११८४.९९ हेक्टर क्षेत्रावरील हरित पट्ट्याचा विकास यासह एक व्यापक पर्यावरण व्यवस्थापन योजना सुचवण्यात आली आहे. 16 वर्षांच्या खाणीच्या कालावधीत सुमारे २९,६२,४७५ स्थानिक प्रजातींची वृक्ष लागवड करण्याची संकल्पना आहे.

पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (भांडवल आणि आवर्ती दोन्ही): पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेकरीता सध्या मंजूर भांडवली खर्च २६९० लाख रुपये आणि आवर्ती खर्च १०० लाख रुपये आहे व उत्पादन क्षमतेत प्रस्तावित वाढीसाठी भांडवली अतिरिक्त २१५ लाख रुपये आणि २० लाख रुपयांच्या आवर्ती खर्चाची तरतूद करण्यात आली आहे.

१५.० कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी: मेसर्स केपीसीएलने बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पाच्या ऑपरेशन दरम्यान कॉर्पोरेट सोशल रिस्पॉन्सिबिलिटी इनिशिएटिव्ह अंतर्गत अनेक उपक्रम हाती घेण्याचा प्रस्ताव ठेवला आहे. ग्रामीण मूल्यांकनादरम्यान ग्रामस्थांच्या व्यक्त केलेल्या गरजांनुसार भांडवली सीएसआर बजेट तयार करण्यात आले आहे. ग्रामस्थांनी सूचित केल्याप्रमाणे, खाण आधीच वैध ईसी आणि सीटीओ सह 3.50 एमटीपीए वर कार्यरत आहे, सध्याची तरतूद भांडवली शीर्षकाखाली 81 लाख रुपये आणि आवर्ती शीर्षकाखाली 34 लाख रुपये प्रतिवर्ष आहे. खाण आता उत्पादन क्षमता 5.00 एमटीपीए पर्यंत वाढवण्याचा प्रस्ताव देत आहे आणि म्हणूनच वाढीव क्षमतेसह ऑपरेशनल लाईफ दरम्यान सीएसआर उपक्रम राबविण्यासाठी भांडवली शीर्षकाखाली 72.70 लाख रुपये आणि आवर्ती 25.23 लाख रुपये प्रतिवर्षाची अतिरिक्त तरतूद ठेवण्यात आली आहे. वरील तरतूद अभ्यास क्षेत्रातील मुख्य आणि बफर गावांमध्ये खर्च केली जाईल. सीएसआर उपक्रमांसाठी प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पासाठी भांडवली शीर्षकाखाली आर्थिक तरतूद पहिल्या पाच वर्षांत 1.53 कोटी रुपयांच्या रकमेसह खर्च केली जाईल. याव्यतिरिक्त, प्रस्तावित विस्तार प्रकल्पासाठी, सीएसआर उपक्रमांसाठी आवर्ती खर्च म्हणून सुमारे 59 लाख रुपये खर्च केले जातील.

१६.० कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी: सीएसआर व्यतिरिक्त, केपीसीएलने बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पाच्या कामकाजादरम्यान कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी उपक्रमांतर्गत सार्वजनिक सुनावणी दरम्यान दिलेल्या वचनबद्धतेची काळजी घेण्यासाठी एक वेळचे उपाय म्हणून अनेक उपक्रम हाती घेण्याचा प्रस्ताव दिला आहे. याअंतर्गत ३.२५ कोटी रुपये इतकी मंजूर केली आहे आणि प्रकल्प प्रस्तावक त्याच्या उत्पादन क्षमतेत आणखी विस्तार करण्याचा विचार करत असल्याने, अतिरिक्त भांडवलाच्या ०.७५% रकमेची अतिरिक्त तरतूद ३.५० कोटी रुपये इतकी करण्यात आली आहे जी सार्वजनिक सुनावणी दरम्यान केलेल्या वचनबद्धतेच्या अंमलबजावणीसाठी वापरण्याचा प्रस्ताव आहे.

१७.० प्रकल्पाच्या अंमलबजावणीसाठी एकूण औचित्य: बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्प पुरवठा साखळीचे डाउनस्ट्रीम एकीकरण प्रदान करतो जे स्वतःच्या स्रोतातून कोळशाच्या पुरवठ्यावर फायदेशीर असते तसेच भविष्यात मागणी वाढल्यास स्टील/वीज निर्मितीची कार्यक्षमता आणि लवचिकता वाढविण्यास मदत करते. याव्यतिरिक्त, कोळशाच्या उत्पादनाचा खर्च सीआयएल बाजार दरापेक्षा कमी आहे ज्यामुळे वीज ग्राहकांना अधिक फायदा होईल. कोळशाची मागणी/पुरवठा स्थिती लक्षात घेता, बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पातून कोळसा काढणे राष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेसाठी आर्थिकदृष्ट्या फायदेशीर आहे. शिवाय, प्रकल्प अतिरिक्त रोजगाराच्या संधी निर्माण करेल, खाण क्षेत्राचा परिधीय विकास करेल आणि राज्याच्या कोषातही भरघोस योगदान देईल. एकूण परिस्थिती लक्षात घेता, बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पाची अंमलबजावणी योग्य आहे.

१८.० प्रतिकूल परिणाम कसे कमी केले जातात यावर स्पष्टीकरण: ईआयए/ईएमपी अहवालाने प्रकल्प क्षेत्राचे बेस लाईन पर्यावरण प्रस्थापित केले आहे आणि एकूण पर्यावरण आणि पर्यावरणावरील प्रकल्पाचे अपेक्षित परिणामांचे मूल्यांकन केले आहे. त्यानुसार, प्रमुख पर्यावरणीय मापदंडांच्या व्यवस्थापनासाठी सामान्य तसेच विशिष्ट शमन उपाय सुचवले आहेत. शिवाय, प्रदूषण नियंत्रण उपायांच्या अंमलबजावणीसाठी आवश्यक असलेल्या निधीच्या तपशीलांसह पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेचे निरीक्षण आणि अंमलबजावणीसाठी विशिष्ट उपाययोजना देखील अहवालात समाविष्ट केल्या आहेत. शिफारस केलेली पर्यावरण व्यवस्थापन योजना लागू करून प्रकल्पाचे प्रतिकूल परिणाम कमी करता येतात.

अपील

पर्यावरणीय प्रक्रियेची अंमलबजावणी करण्याकरिता पर्यावरण अर्ज केलेला आहे. वन, पर्यावरण आणि हवामान बदल मंत्रालय (MoEF&CC) द्वारे निश्चित मार्गदर्शन तत्वांनुसार आवश्यक वैज्ञानिक अभ्यास केले गेले आहेत. प्रस्तावित प्रकल्पाच्या परिणामांबाबत सर्व तज्ञ, संबंधित प्रधिकरण आणि सरकारी अधिकाऱ्यांची सूचना/ शिफारशीची मागणी केली जात आहे. प्रस्तावित खनन प्रकल्पासाठी संपूर्ण पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना तयार करण्याकरीता आणि प्रकल्पामुळे होणारे नुकसान कमी करणे याकरीता स्थानिक रहिवासी, उद्योजक, समुदाय आधारित संस्था, सामाजिक संस्था यांच्या सूचना आणि मार्गदर्शन अतिशय महत्वाचे आहे. पर्यावरणाच्या सर्व घटकांचे संरक्षण आणि संवर्धन करण्यासाठी आवश्यक निधी, मनुष्यबळ आणि यंत्रसामग्रीचे वाटप केले जाईल. मेसर्स कर्नाटक पॉवर कॉर्पोरेशन लिमिटेड मेसर्स द्वारे प्रस्तावित बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्प (३.५० MTPA वरून ५.०० MTPA पर्यंत क्षमता विस्तार) संबंधित सक्षम अधिकाऱ्यांकडून सर्व अनिवार्य मंजूरी मागवल्या जातील

बरांज ओपनकास्ट कोळसा खाण प्रकल्पासाठी सारांश ईआयए
(क्षमतेत ३.५० एमटीपीए वरून ५.०० एमटीपीए पर्यंत विस्तार)
(प्रकल्प क्षेत्र = १४५७.२० हेक्टर), जिल्हा - चंद्रपूर, महाराष्ट्र

याची खात्री केली जाते. पर्यावरण सुधारणेसाठी सूचनांची अंमलबजावणी करण्यासाठी केपीसीएल वचनबद्ध आहे आणि नैसर्गिक संसाधनांचे संवर्धन आणि संरक्षण करण्यासाठी जास्तीत जास्त प्रयत्न केले जातील याची हमी देते.

